

SVENSKA LARYNGFÖRBUNDETS TIDNING

LARY

Nr 3
Oktober 2003

FÖR STRUP- OCH MUNHÅLECANCER

Eslöv
Sidorna 4-5-6

Tallinn
Sidan 12-13

**Rapport från
Halland**
Sidorna 8-9-10

**Norsk landskurs
för laryngektomerte**
Sidan 7

**Uppmaning
till föreningarna**
Sidan 16

Nästa nummer utkommer i december • Manusstopp 15 november.

LARY

Årgång 30 • Nr 3-2003

SVENSKA LARYNGFÖRBUNDET
KANSLI & REDAKTION

Barks Väg 14, 170 73 Solna
TEL. 08-655 83 10 - FAX. 08-655 46 10
TEXTTEL. 08-655 43 20

E-POST laryngforbundet@telia.com
PG 85 17 54-2 - BG 5703-3573

HEMSIDA: www.laryngforbundet.nu

ANSVARIG UTGIVARE Bo Persson

REDAKTÖR Bo Zachrisson

MEDARBETARE I REDAKTIONEN

Kerstin Wähler, Viola Landewall
Gunnar Schneider

FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Bo Persson

Övre Hantverksgatan 20 A

831 36 Östersund

TEL. 063-12 30 41

MOBIL 070-512 51 96

E-POST bo.persson.laryng@telia.com

GRAFISK FORM

Gunnar Schneider

E-POST schneider@chello.se

TRYCK

SCR Konst- och Kvalitetstryck AB

MATERIAL

till tidningen sänds till:

Svenska Laryngförbundet

Barks väg 14, 170 73 Solna

Märk kuvertet "Lary"

Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera insänt, ej beställt material.

Insänt material returneras endast på begäran.

Eftertryck och citering är tillåten om källan anges.

ANNONSER

1/1 sida färg 7.000:-

1/1 sida i svart 5.000:-

1/2 sida i svart 2.750:-

1/4 sida i svart 1.500:-

Spalt 56x265 mm 2.250:-

STIFTELSEN LARYNGFONDEN

ORDFÖRANDE Hans-Ola Fors

Barks väg 14, 170 73 Solna

TEL. 08-655 40 01

E-POST laryngfonden.kansli@telia.com

POSTGIRO 90 02 02-3, 91 82 58-5

BANKGIRO 5936-5338

I N N E H Å L L

2 Innehåll Ledaren. Ordförande kåserar 4-5 Rapporter 6 Eslöv:s anpassningskurs Återblickar 7 Norsk landskurs för laryngektomerte Rapport 8-10 Hallandsföreningen Rapport från deras aktiviteter 10 Erik Hermansson Till minne 11 Någotning utöver det vanliga från en tacksam patient	12-13 Tallinn En upplevelse 14-15 Medlemsmöte med skatteplanering 15 Boo Zandrén Till minne 16 Uppmaning till föreningarna 17 Överblivna läkemedel Det slarvas med inlämningen 18 En dag på skridskobanan Ett gammalt kåseri 18 Ett stort tack till Fonden Tre logopedier rapporterar

L E D A R E N

Annu en varm och härlig solskenssommars har vi fått uppleva och jag hoppas att alla har kunnat njuta av den. Det utgör en bra grund för vårt arbete inom både förbund och föreningar inför den kommande "kalla" årstiden.

I början av augusti avhölls den 12 th. World Conference on Tobacco OR Health i Helsingfors. Denna organisation är i sin omfattning den starkaste motståndaren i hela världen mot "tobaksdjävulen".

Som bekant koncentrerar sig tobaksindustrin på 3:e världen för att ytterligare öka sina inkomster, samtidigt som fler människor avlider av tobaksbruket.

Här i Europa har WHO länge verkat för att tobaksbruket inte skall överstiga 20 % av varje lands befolkning. Det enda landet i Europa som lyckats uppnå målet är Sverige, som kommit ner till 19 %. Från flera institutioner,

myndigheter etc. har vi fått mycket erkännande och uppmuntran för att Laryngförbundet besöker skolorna och där predikar om tobakens skadeverkningar så att eleverna inte skall börja röka.

Så har ännu en av våra gedigna hedersmedlemmar lämnat oss, Eric Hermansson Göteborg. Eric var en av stiftarna av vårt förbund samt även Laryngfonden, i dess första skede. Han var föreningskunnig, praktisk, visio när etc.

Undertecknad är ytterst tacksam för alla telefonsamtal, sammanträffanden med Eric, och icke minst att få leda Göteborgsföreningens årsmöten, där alltid samtliga handlingar, tack vare Eric var perfekta i minsta detalj.

Eric, vi tackar Dig för allt Du givit för vårt förbund och föreningar.

BO PERSSON

ORDFÖRANDE

SVENSKA
LARYNGFÖRBUNDET

- ♥ har ett tiotal läns- och regionföreningar runt om i landet
- ♥ bevakar och tillvaratar medlemmarnas intressen
- ♥ arbetar aktivt för att hjälpa medlemmarna tillbaka till ett meningsfullt liv
- ♥ ordnar rehabiliteringsseminarier och -resor
- ♥ har sitt kansli i Stockholm
- ♥ arbetar för att starta samtalsgrupper för både patienter och anhöriga antingen via sjukvårdspersonalen eller i lokalföreningarnas regi
- ♥ ger ut tidningen (LARY) med aktuell information, artiklar och reportage
- ♥ har regelbundet kurser för förbundets och föreningarnas förtroendevalda samt antirökinformatörer
- ♥ håller kontakt med myndigheter och serviceorgan
- ♥ tillhör Handikapporganisationernas Samarbetsorgan
- ♥ är en av huvudmännen i Cancerfonden
- ♥ har kontakt med motsvarande förbund i andra länder
- ♥ har förtroendeanslutna läkare, tandläkare, logoped, kurator och dietist
- ♥ har instiftat den fristående Stiftelsen Laryngfonden

STIFTELSEN LARYNGFONDEN

*i kamp mot
Strup- och munhålecancer*

Laryngfonden – en fristående fond instiftad av Svenska Laryngförbundet – står öppen för ansökningar om bidrag, vilka kan beviljas i enlighet med fondens ändamål:

Fondens ändamål är att främja forskning och utveckling, särskilt inom områdena laryng-, hemilaryng- och glossektomi samt främja vård och rehabilitering för behövande sjuka inom dessa områden, dock ej sådant som åligger stat, landsting och kommun, enligt gällande lagar, regler och praxis.

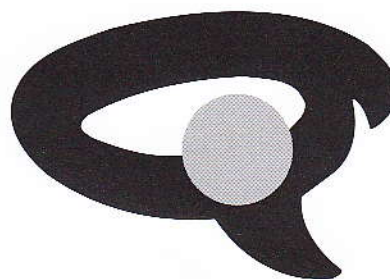
***Bidrag och gåvor
emottages tacksamt på:***

Postgiro

90 02 02-3 • 91 82 58-5

Bankgiro

5936-5338

Ansökningsblankett för bidrag finns hos:

Stiftelsen Laryngfonden

Barks väg 14 • 170 73 Solna

telefon 08-655 40 01

e-mail: laryngfonden.kansli@telia.com

Rapport från

Eslöv:s anpassningskurs

vecka 23 2003

– Text: Kenneth Danfelter Foto: Kenneth Danfelter och Tore Svelander –

Måndag:

Den 2 juni var det dags för anpassningskursen på Eslövs Folkhögskola den varade under hela veckan. (Ska bli kul. Första gången för min fru och mej).

Vi hälsades välkomna av Lars skolans utbildningsansvarige och under vår tid, mannen som fixade allt. Efter lunchen fick vi en genomgång och gnuggning av den Skånsk/Dansk/Svenska historien. Kungar, slottsherrar och andra mer eller mindre betydande personer och årtal för genom lokalen så det stod härliga till. Imponerande kunskap.

Efter lunchen gick vi från historien in i dagens verklighet, dataåldern och den "levande uppslagsboken" i data. PeO lotsade in oss i datans möjligheter där vi bland annat kunde gå in och läsa i tidningar, även kolla om det gick att hitta någon restresa till varmare trakter.

Tisdag:

Antonia och Lars lastade in oss i en buss för resa över Öresundsbron till Köpenhamn och Danmark, med ett härligt fikastopp på andra sidan

Sten Lindgren och Rolf Johansson löser livets gåtor

bron i strålände solsken och fin utsikt över bron. Därefter fick vi en trevlig rundtur i Köpenhamn där Lars och Antonia turades om att visa oss dom olika sevärdigheterna med bl.a. den Lilla havsfrun. Lunchen var medskickad från skolan och aväts i det gröna och smakade bra.

Därefter gick färden vidare mot

Karen Blixten's bostad där vi gjorde ett kort uppehåll så vi kunde se oss om lite, även besöka hennes sista viloplats. Färden gick vidare till Helsingör där vi fick möjlighet till att handla eller om vi bara ville "ströga", man kunde också sitta i solen och dricka en öl. Härligt! Båten tog oss och bussen över sundet till Helsingborg och färden till Eslöv gick fint. En härlig utflyktsdag var över.

Onsdag:

Henrik snackade Bild&Form och vi såg en film, Pablo Picasso med Hasse Alfredsson & Co Den lockade till skratt. Efter detta kom Jörgen och pratade psykologi där vi killar fick lära oss varför kvinnor är som dom är, när dom är eller hur det nu var?!?

Och han konstaterade att vi killar hade en del egenheter, men det är ju sådant vi aldrig märker. Eller gör vi det? Trevliga timmar var det. Eftermiddagen ägnade vi åt ett besök på Atos i Hörby där vi bjöds på rundvandring i företaget och kaffe, samt information om deras nya produkter. 110 personer jobbar

En fikapaus någonstans i Köpenhamn

Adam Mannelid, Sten Lindgren och Bo Lysell sitter på ljugarbänken och berättar historier

och lever på att sådana som vi finns, man räknar med att varje laryngektomerad kostar c:a 30.000.-/år. Inte konstigt att det var ett fräscht och trevligt företag dom är ju störst i världen. Tråkigt att dom inte hittat lösningen så att plåstret sitter bättre när man använder deras "Free Hands HMD", (vi är ju många som har en Free Hand i lådan där hemma inköpt för dyra pengar c:a 3.000.-, pengar som vi inte betalt själva, känns ändå onödigt) men dom jobbar på det, var den uppgift jag fick. Vi håller tummarna för att dom lyckas. Under resan till och från Hörby underhöll Lars med information om bygden vi åkte igenom.

Torsdag:

På förmiddagen hade vi besök av Dr. Peter Wahlberg och Kurator Monica Saxne båda från US i Lund, detta par som flera av oss är bekanta med från vår egen sjukhustid. Peter gav bra och raka svar som vi kunde förstå på dom flesta frågor vi hade, Monica gav oss tips om olika fonder där det kan finnas möjlighet att ansöka om bidrag. Vad jag hörde efteråt var det ett uppskattat besök. Efter lunchen var det daxis för PeO och lite mer datakunskap. Lars tog vid med information om Skånes Historia och lite fördjupning i EMU, krona eller euro? Ja det är ju den stora frågan i höst. Vad det blir vet ingen nu.

På kvällen hade vi en trevlig stund med två "spelemän"

Jimmy/Mattias var deras namn dom båda visade att nästan allt vi önskade kunde dom framföra. Som sagt mycket trevligt. En av killarna hade spelat ihop med "Hasse Kvinnaböske".

Fredag:

Mera Bild&Form med Henrik, idag fick vi lära oss olika arbeten man kan göra med papper som material, korgar, vindsnurror, förvarings-

askar och allt vad det nu blev av våra "tappra" försök. Dagen avslutades med mer historia av Lars.

Alla kvällar träffades vi, och Siv hade fixat en massa olika frågor vi skulle lösa vilket vi gjorde med skiftande resultat. Roliga övningar var det som lockade till många muntra kommentarer och skratt. Extra stort TACK till Siv för arbetet hon lagt ner. En dag kom ett mycket glädjande besked, Adam Mannelid hade varit "lärare" för Thore Svelander och lyckats få Thore att lära sig tala med hjälp av Servoxen. Det var två mycket glada män som lyste som två solar. Härligt för Thore att slippa papper och penna. Heder åt Adam! Även Stig Schultz-Eklund fick några tips och förbättrade sitt tal med röstventilen. Det är väl härligt att vi kan hjälpa och stötta varandra. Man blir ju glad åt alla framsteg som görs, vi sitter ju i samma båt.

Maten! Ska nämna den. Den var mycket bra under hela veckan, jag hörde inte någon klaga därför tror jag alla var nöjda. Hoppas vi möts någon gång någonstans.

TACK FÖR MEJ!

KENNETH DANFELTER,
HALLANDS LARYNGFÖRENING.

Adam Mannelid, Hogo Asikainen, Mats och Rigmor Hobro utanför entren till folkhögskolan i Estölv

Eslövsveckan en kär tradition

Text: Solveig Persson & Foto: Lennart Johansson

Köpenhamn lämpar sig för kaffepauser. Här är det huggsexa vid fikabordet

Eslövveckan har blivit en kär tradition som vi uppskattar till fullo. Vi var ett glatt gäng som tog tillvara varje dag med omväxlande föredrag, kurser och mycket god mat.

Samvaron på kvällarna gjorde att vi lärde känna varandra väl. Det blev mycket prat med goda tips och alla verkade ha ett bra liv. Siv kom med kluriga frågor så lite hjärngymnastik fick vi också. Utfärden till Danmark över bron och längs den vackra kusten norrut med matrast vid Karen Blixens museum var en fin upplevelse.

Lite handel blev det också i Helsingör så bussen var ganska mycket tyngre när vi ställde kosan mot

Eslöv igen. Besöket hos Atos i Hörby var också något vi uppskattade. Man känner verkligen att de bryr sig för att vi skall fungera så bra som möjligt, alltid lika vänliga och förekommande. Torsdagen var fin avslutning med en god supé och

Vilopaus i bussresan någonstans i Danmark

Jag hade inte tänkt skriva något själv från Eslöv då jag tillfrågade Kenneth Danfelter om han ville skriva något vilket han lovade, men en sak hände som jag vill berätta om. Det fanns en man som inte kunde tala matstrupstal, ventiltal eller med en servox.

Men han skrev så pennan blev röd. Jag sa till honom att innan du åker hem skall du på något av de andra sätten kommunicera med oss. Han bara skrattade men med hjälp av Adam Mannelid från Stockholm så fick de fart på Servoxen. Jag tror att jag aldrig sett en gladare människa än denne Thore när han kom

Återblick på kursen i Eslöv

fram till mig och talade om att: nu kan jag tala.

Jag fick honom att lova att han skulle ringa hem till sin fru så hon fick höra hans "röst" som hon inte gjort på ett år ungefär. När han ringde så fällde hon en tår, sa han. Tala om lycka och säg sedan att inte våra kurser behövs. De är mycket värda för våra opererade vänner och inte minst att förglömma, deras anhöriga.

SIVAN

Sivan, våran otroligt duktiga studieorganisations som fixar med det mesta.

trevlig underhållning med Jimmy och Mats som sjöng och spexade även de danssugna blev tillfredsställda. Veckans jubel blev det när Tore efter mycket lång tystnad kunde tala. Vi i Södra Sveriges förening vill samtidigt hälsa alla våra medlemmar varmt välkomna. Tack vare att öron-, näs- och halsavdelningen i Lund kontaktar oss vid varje laryngoperation får vi komma till patienten och tala om att livet fortsätter med god livskvalitet.

VARMA HÄLSNINGAR
SOLVEIG

Här ser ni Thore Svelander som lärde sig prata i Servoxen på Eslöv folkhögskola

Norsk Landsforening for Laryngektomerte

– Text & Foto: Siv Baglien –

Glimtar från Norges Landskurs (NLFL) och årsmöte i Lillehammer den 22-25 maj 2003.

Efter lång väntan på Gardermoen flygplats hittade Arild Dahle oss svenskar, danskar och normän som skulle med bussen till Hotel Hafjell i Öyer utanför Lillehammer, därefter full rulle till vår slutstation.

Efter lunch och inkvartering följde en välkomsthälsning av ordförande Kjell Gillingsrud och därefter öppnades kursen av Anne-Lise Ryel från kurskommittén, som presenterade årets tema "TÄNK POSITIVT".

Eftermiddagen ägnades åt trygghetsrättigheter, tandvård, försämrade pensioner, arbetsplatsanpassning med vilande pension.

Kvällen var fri för att vi skulle bekanta oss med varandra.

Fyrahundrafyrtio opererade medlemmar

På förmiddagen dag två presenterade utställarna sig för deltagarna. Eftermiddagen diskuterades efterbehandling inom olika områden, Fysioterapi, Dysfagi, Lymfödem, samtalsgrupper, Kompetenscenter (finns i Oslo).

Dagens avslutades med årsmötet, 440 medlemmar fanns vid årets slut, med stödjande 671 medlemmar. Hälsoresor till utlandet prioriteras, en resa till Tenniriffa i våras och en i höst går till Lanzarote, 300.000.- avsatt till ändamålet, vilket kommer från Kräftföreningen. Påtalades att när det gäller lymfödem bör patienterna få gratis

Den jojokande sammen är munhålecanceropererad

behandling så länge behovet finns även om det gäller livet ut.

I styrelsen kom bara en kvinna in annars blev de flesta omvalda.

Kvällen ägnades åt bl.a. musiktävling och mycket annat smått och gott.

Sista dagen ägnades mest åt att de norska deltagarna arbetade i grupper med kommunikations- och samtalsgrupper.

Efter lunch fritt för vila och shopping. Kvällen avslutades med en festmiddag, underhållning och dans.

Söndagen var det bussning till flygplatsen för hemfärd efter en trevlig och givande fyra dagars upplevelse i Norge.

SIV BAGLIEN

LARYNGFÖRENINGEN GÄVLEBORG

Deltagare i Norsk Landsforening for Laryngektomerte med Gunilla Fjällrud till höger

Stöd idrottens bingo i Göteborg

Sponsor till Göteborgsföreningen

Gullbrandstorp 9 augusti kl 22.30

En rapport från Hallandsföreningen

- Text & Foto: Elisabeth Frost Josefsson -

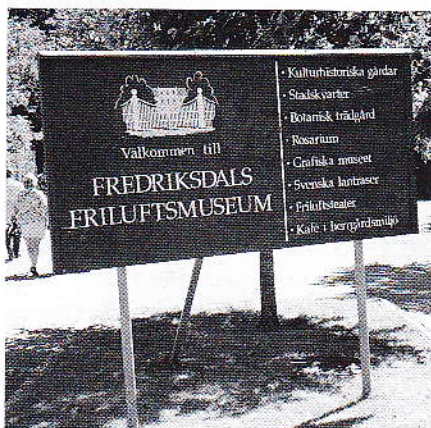
Jag hade tagit fram den sista Lary-tidningen idag för att visa några bekanta och upp-täckte till min förskräckelse att manusstoppet till nästa tidning var redan nästa vecka.

I början av juli gick jag här och väntade på Lary, var ju nyfiken på hur mycket av mitt material som skulle komma med. Så en dag låg den där i brevlådan. En snabb titt och jag avbröt gräsklippningen. Kokade mig en stor kopp kaffe och tog fram lite glass. Nu skulle jag i lugn och ro läsa igenom hela tidningen. Där handlade det verkligen mycket om Halland.

Först vill jag tacka er på redaktionen för ett mycket fint arbete med material som man skickar till er. Det är verkligen kul att se hur ni behandlat mitt senaste material både texterna och bilderna. Jag har under 60- och 70-talet arbetat både inom tidnings och reklambranschen och jag är mycket kritisk till just hur bildmaterialet bearbetas.

Jag vill också passa på att framföra till er att jag flera gånger har fått höra genom sjukvårdspersonalen att de tycker att just "Lary" är en av de bästa handikapptidningarna. Då framförallt layouten och det fina trycket.

Så sträck på er!

Entren till Fredriksdalsteatern i Helsingborg

Per-Olof Josefsson köper en fikakorg

Hundar, trafik fullmåne och ålagille

Efter som vanligt i vårt hus blev det en sen middag. Själv var jag ute med hundarna i en timme. Jag behöver bara gå en liten bit i byn för att komma ut på det riktiga landet. Här är det åkrar på båda sidorna, men även kustvägen mot Falkenberg. Trots all trafik så överröstas detta trafikbuller av syrsornas höga toner. Bönder har börjat skörda vetefälten, så nu ser vi en del stora harar. Här gäller det att den ena hunden koppas. Vi ser också stora vattenskadur. Bevattning av potatisfälten som är kontraktsoodlingar för Estrella, så att vi senare skall kunna få chips. Vi kan också gå runt eller genom en stor bondgård. Till denna gård leder det fyra små grusvägar, inför varje veckoslut är de nykrattade och då är det så fint att man nästan inte vill sätta något fotavtryck där. Sådana kom man ju ihåg från barndomen.

Månen var för första kvällen på länge riktigt full, en perfekt kräftmåne. Det är ju redan kräfttid och snart kommer ålamörkret. Då är det dags för ålagille. En tradition från Skåne som inte ens når upp till oss i Halland, utan vi får i såfall ta oss ner till Skåne.

En liten rapport från Hallandsföreningen

Vi har haft en fin sommar, även om den kom igång lite sent. Kvällarna har under sista månaden varit så fina att det varit svårt att gå in och sätta sig i källaren och skriva lite på "datan". Men här är en liten rapport om vad vi gjort i Hallandsföreningen!

Vi har legat ganska lågt med aktiviteter, mycket på grund av att Per-Olof och jag haft mycket annat att göra. Här har tidvis varit rena hotellet med mycket liggäster. Så har vi haft en jämn bemärkelsedag med öppet hus och det kom ca 100 personer till vår lilla innegård. Det bjöds på god buffé med kaffe och tårta. Tur att vi hade ordnat så många bekantar i köket för disk och påfyllning av mat. Men nu är allt detta över och livet går tillbaka till sitt vanliga lunk.

I början av juli var vi i alla fall femton personer från föreningen som åkte till Helsingborg tillsammans med Afasiföreningen. Det var som vanligt vårt årliga besök på Fredriksdalsteatern. Tyvärr insjuknade Per-Olof och jag fick ringa återbud.

Söndagen efteråt bilade vi ner och fick på så sätt se föreställning-

Eva Rydberg och "Lill-Slangen" Johannes Brost

avliden och hans tvillingdöttrar har gått in som delägare. Dessa spelas av Eva Rydberg och Eva Roos. Ägaren jagas för sina skulder av en bankkamrer (Isedor Torkar), samtidigt dyker det upp en konsult i nöjesbranschen (Mi Ridell), med en assistent (Johannes Brost) som för-

en så att jag här kan berätta lite i ord och bild. Vi hade precis som de andra ett underbart väder. Det var nästan för varmt på eftermiddagsföreställningen. I pausen såg man hur många från publiken var rödbrända i nacke och rygg.

Vi köpte en fikakorg utanför entrén innan vi gick in till föreställningen. De står och säljer fikakorger med muggar, kaffe och tre sorters goda kakor för endast 25 kronor per person. Dessa lämnar man så tillbaka när man går därifrån.

I år är det tio år sedan Eva Rydberg tog över rollen som teaterdirektör efter Nils Poppe. En roll som hon har klarat utmärkt. Jag kan inte tänka mig någon som skulle klarat av det bättre. Precis som Poppe engagerar Eva hela sin familj i detta projekt.

Här har artisterna precis genomfört ett underbart inslag med de moderna 60-tals låtarna

"Kaos i folkparken" handlar om en liten folkpark på 1960-talet utanför Helsingborg som börjar få problem med sin överlevnad. Folkparken ägs av Björn Gustafsson samt en kompanjon. Denne är emellertid

söker att få ägaren att sälja folkparken. Som vanligt blir det mycket underhållande med många förvecklingar. Mycket fina musikinslag med det mesta av 60-talets populära svensktoppslits. ■

Söndagskvällen den 10 augusti samlades vi nio medlemmar på Annis Gård, lite utanför Halmstad.

Här spelas en nyskriven version av "Brockhusen rider till Haverdal". Föreställningen bygger på författaren Albert Olssons trilogi som skrevs under andra världskriget. Första boken "Sand" kom ut år 1939, därefter "Gräsländ" och slutligen år 1945 boken "Tore Gudmarsson". De berättar alla om hur den självägande bonden Tore Gudmarsson på 1600-talet stred mot tre generationer av ätten Brockhusen. Handlingen i pjäsen är böndernas kamp att överleva i denna tid. Halland är ett mycket fattigt landskap och lyder under danskarna, senare också

Vårt gäng tillsammans med några av skådespelarna på "Brockhusen rider till Haverdal"

under svenskarna. Skogen vid kusten huggs ju ner för att förse danskarna med virke till båtbygge. Här är hela tiden en kamp mot framför allt sanden. Sanden ödelägger åkrarna och till på köpet hela byar, så nya får byggas upp längre inåt landet. FORTS ▶

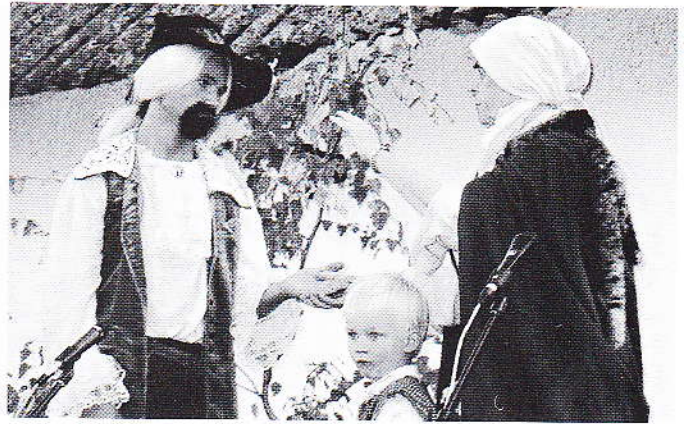

Elisabeth uppvaktas på sin 60-årsdag bl a av Bodil, spelad av Gun Laursen

Bönderna sitter och super och pratar om kriget

Spåkvinnan spår den yngsta Brockhusen

Den enda bonden i denna by som äger sin egen jord är Tore Gudmarsson. Det som driver Tore är hans envishet och stolthet och han kämpar mot sand, väder, vind och överheten. I Plönninge huserar Brockhusen med sin fångkällare och "vassryggade märren". Där fick bönderna arbeta hårt med sina dagsverken.

Ett 70-tal personer är inblandade i föreställningen, från 5-6-årsbarn till vuxna. Där finns också får, hundar och hästar i föreställningen.

Först spelas några scener upp på gårdsplanen för att man skall

komma in i handlingen och villkoren i Halland på denna tiden. Så går vi i samlad grupp ner mot en skogsdunge där en scen är uppbyggd i en naturlig sandbank. Föreställningen börja först när mörkret lagt sig. Det är en fantastisk känsla att sitta här ute i skogen i mörkret och se på detta skådespel. En mycket fin belysning och likaså mycket bra ljud.

Vi får en inblick i hur böndernas liv var och hur illa de behandlades av herremännen i Plönninge. Dessa herremän kommer hela tiden inri- dande på stora ståtliga hästar, så det

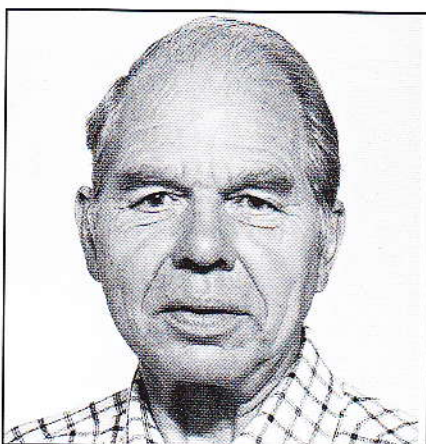
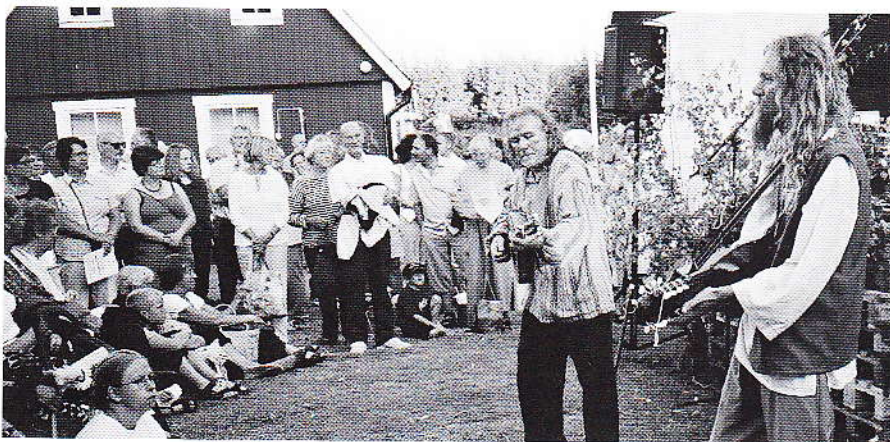
blir en väldig fart och flykt i spelet. Musiken i år var nyskriven av Leif Iseberg och framfördes av honom och Stefan Iseberg på instrument som användes på 1600-talet. Årets föreställning var också nyskriven av Martin Odd och Elisabeth Manhof. Samtliga skådespelare är amatörer.

Den stora kräftmånen hjälpte till att lysa upp stigen när vi gick tillbaka till gården efter en enorm upplevelse.

Jag sitter med i en arbetsgrupp tillsammans med ordförande i Afasi-Stroke- och Stanningsföreningarna och vi håller på att utarbeta ett seminarium om "Talet och dess betydelse" för dessa grupper. Det skall vara i Varberg i november och vänder sig till sjukvårdspersonal, läkare, försäkringskassa m.m.. Vi har kontaktat Mikael Andersson, (från riksstämman i Göteborg) som föredragshållare. Jag kommer att berätta mer när detta väl är genomfört.

HÄLSNINGAR FRÅN OSS I
HALLANDSFÖRENINGEN
GENOM ELISABETH FROST-JOSEFSSON

Leif och Stefan Isebring spelar upp lite musik

Till minne av Erik Hermansson

En av våra äldsta laryngektomerade medlemmar har gått ur tiden. Erik som opererades 1971 kom tidigt med i vår förening. Han valdes ganska snart in som styrelsesuppleant och kom efter Harald Rydfors som lämnade sitt uppdrag 1980. Erik tog över som ordförande och som vi i föreningen tyckte var ett bra val som vi fick behålla i 18 år och en myck-

et avhållen sådan. Erik var även förbundsordförande åren 84-86. Erik fick med åren dålig syn och bestämde sig för att sluta då han inte kunde se så bra. Vi har mist en bra och snäll medlem som gjorde mycket gott för oss och vi önskar att han får vila i frid.

GÖTEBORGSFÖRENINGEN
GÖSTA JORHEDE

Någonting utöver det vanliga

Det kom ett telefonsamtal en dag.

"Jag är så tacksam för det arbete som personalen på Centrallasarettet i Västerås har presterat för min del att jag skulle vilja göra någonting för att visa min tacksambet."

Det var Erik Kihlberg i Arboga som ringde och ville ha lite assistans och goda råd för vad han skulle ta sig till för att förverkliga sin ädla tanke.

Vad har du tänkt dig för någonting – blommor kanske?

"Nej, – en kräftskiva!" Det är snart dags för kräftfiske och jag kan komma åt kräftor till kalaset från sjön här i närheten. Finfina signalkräftor. Frågan är hur jag skulle gå tillväga för att ordna en lokal och få det hela att fungera."

Det bästa är nog att du kontaktar kuratorn på lasarettet, Annette Ramstedt. Hon är en mycket driftig per-

son och jag är övertygad om att hon kan ordna en lämplig lokal och all nödvändig utrustning för att det ska bli en trevlig sammankomst

Efter några dagar ringde Erik och meddelade att allt hade ordnat sig och att han hade kontaktat ett tiotal personer som han kände speciellt starkt för och dom hade tackat ja! Han skulle få 60-80 kräftor vilka han skulle laga efter ett hemligt recept. Lagen skulle han fixa själv och koka kräftorna färdiga hemma.

Tiden gick och efter några veckor ringde han igen.

"Jag har allt färdigt för aufärden och min granne kör mig hem till dig och sedan får vi försöka hitta till festlokalen. Det blev ett starkt manfall och vi blir bara 6 st på festen."

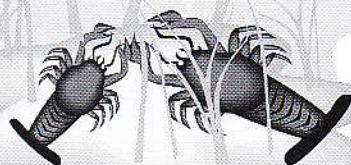
Orsaken till frånvaron var legitima och typiska för lasarettpersonalen. Fördelen var att det skulle bli flera kräftor per kvarvarande deltagare.

Det blev en mycket lyckad kväll som alla kommer ihåg framledes med stor tacksamhet.

Eriks operation utfördes i Örebro och han känner starkt för att det skulle ha varit lämpligt att ordna en fest även där men kräftorna tog slut och det får bli någonting annat en annan gång. Han skickar en varm tanke av tacksamhet till personalen där.

Så det är bara att ta efter Eriks initiativ. ■

VID PENNAN - KAARLO VUOLLE FRÅN VÄSTMÄNLANDS LARYNGFÖRENING.

ANNONS FÖR DATORER

Bra, begagnade datorer till mycket lågt pris

Handikappförbundens samarbetsorgan, HSO, driver projektet Återvinning.

Projektets medarbetare samlar in och uppgraderar begagnade datorer, vilka sen erbjuds förbund, föreningar och enskilda personer inom handikappområdet.

Projektet finansieras av:

Allmänna arvsfonden. Microsoft sponsrar helt programvarorna.

För **1.495:-** inkl frakt (+ moms) får du:

En genomgången, rensad och uppgraderad dator med:
Programvarorna Windows 2000 och Office 2000 (Microsoft)
Pentium II-processor, Hårddisk minst 2,3 Gb
Cd-Rom, 17" skärm.

Tillval: Nätverkskort alt Telemodem

För **300 kr/st** (+moms) installerar vi Hogia Small Office-program

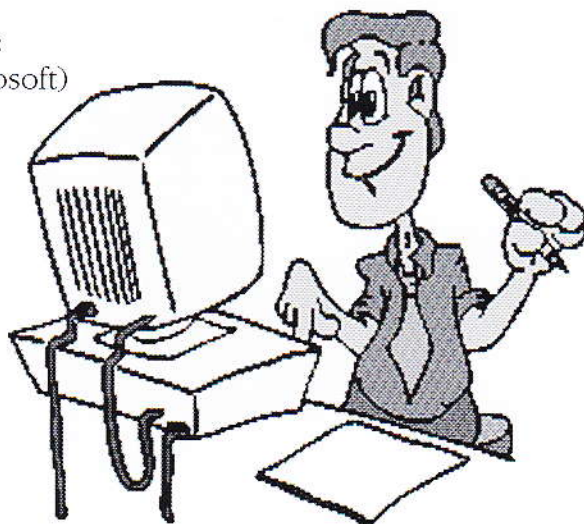
Om du har några frågor eller vill beställa en dator Kontakta Peter Lund eller K-G Johansson på HSO

TEL: 08-456 404 82

TEXTTEL: 08-456 404 50,

FAX: 08-456 404 44

E-POST: peter.lunda@hso.se – kg.johansson@hso.se

Tallinn

- en upplevelse i fyra dagar

- Text: Viola Landewall - Foto: Hans Girgensohn -

Klockan sexton söndagen den 7 september träffades 15 medlemmar av Stockholmsförningen ute på terminalen i Värtan för vidarebefordran till Estlands huvudstad Tallinn.

När jag gick i skolan fick jag lära mig att den hette Reval. Vi skulle resa med "Silja Serenade" som är ett av rederiets kryssningsfartyg med bl.a. stor affärsgata ombord.

När vi fått våra nyckelbrickor till hytterna var det hög tid att gå ombord eftersom hon skulle lämna ankar redan klockan sju.

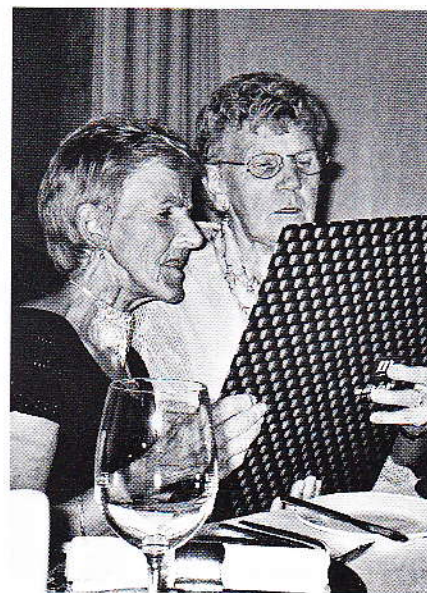
Efter inställning träffades vi alla och satt en stund och småpratade. Rigmor, som är gift med laryngektomerade Mats, beställde bord till oss i matsalen och där dignade det av alla möjliga läckerheter. Dricka till maten ingick i priset.

Efteråt, när alla var mätta och belättna, uppsöktes nattkvarteret för stärkande sömn.

Silja Lines flytande hotell med galleria med restauranger, spa, tax-free och en massa andra aktiviteter. Det saknades nästan ingenting ombord

Morgonen den 8:de klockan halvtio (lokal tid) var vi framme i Helsingfors där vi skulle byta till en katamaran som snabbt skulle ta oss till vårt resmål och efter ca 1 1/2 timme var vi i Tallinn. En busstur till hotellet och vi var på plats. Det var ett lyxhotell, fyrstjärnigt, och när vi nu blev tilldelade rum, hamnade vi på olika våningsplan. Själv bodde jag 21 trappor upp med strålande havsutsikt. Det var sommarväder trots att det var i september så vi gav oss iväg ut för att titta på stan. Ope-

Margareta Bergman och Majken Kauppi studerar meny

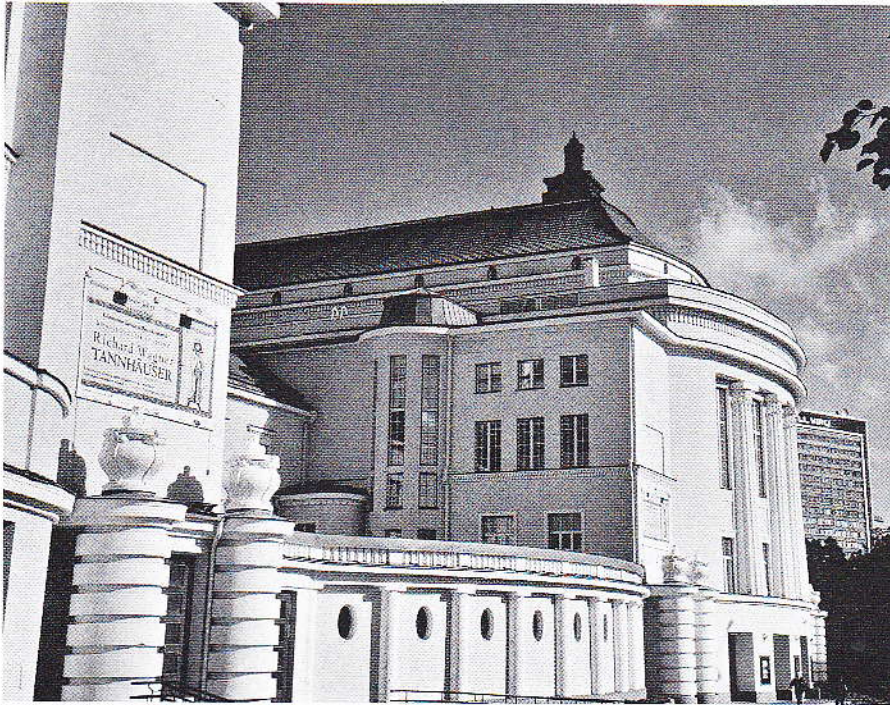

Gunnar o Marianne Schneider, Majken Kauppi, Mats o Rigmor Hobro, Hugo Asikainen, Yvonne Sandén, Birgit Blange, Adam Mannelid, Margareta Bergman, Maj-Britt Asikainen Viola Landewall och Eva Mannelid

rahuset var, oturligt nog, under reparation men det fanns mycket annat att se. Vi promenerade i gamla stan och tittade på arkitekturen på dom gamla byggnaderna. Tingshuset var mycket vackert för att inte tala om alla vackra kyrkor med torn som var upplysta på kvällarna, det kunde man vid hemkomst beskåda från hotellets korridor, i alla fall från 21:a våningen.

Jag glömde ju att tala om att på hemväg från gamla stan fick jag se en välbekant skylt. Mc Donalds även här!! Bäst som vi gick där och

Operahuset i Tallinn, som tyvärr var under upprustning

strosade, dök det upp två herrar med tvivelaktigt utseende och erbjöd oss att köpa stora burkar rysk kaviar, som dom plockade fram ur innerfickorna på sina rockar. Men ingen affär gjordes.

Kvällen tillbringade vi alla på en restaurang i den gamla delen av stan. Den låg nere i de "djupa källarvalven" och liknade lite grann Evert Taubes stamlokal Den Gyldene Freden som ju som bekant ligger i Stockholms gamla stan. Mat och dryck samt service var av högsta klass och det kostade bara en tre-

Rigmor, Maj-Britt, Mats och Hugo ser nog något spännande i hotellfoajen

Vacker kyrka i Tallinn, en mycket charmig byggnad med massor av tinar och torn

djedel av vad vi betalar hemma.

Nu var det tisdag morgon och vi skulle hemåt igen. Bussen skulle hämta oss kl halv ett, så nu fick alla bråttom att handla vad dom skulle. Vår ordförande Gunnar köpte sig en stilig Luse-kofta och två av herrarna kom tillbaka från sin shoppingtur med vars en snygg jacka som såg ut att vara gjorda av mocka men det

var av något annat material och gick visst att kasta i tvättmaskinen vid behov. Både koftan och jackorna kostade bara en spottstyver. Allt var billigare än på båtarna.

Så kom då bussen och vi började vår resa hemåt. Katamaranen gungade lite för denna dag blåste det ganska hårt.

När vi anlände till Helsingfors fick vi gå ombord på ett systerfartyg till Serenade. Hennes namn var Symphony och hon avgick från Olympiakajen.

Åtteresan var precis lika trevlig och när vi vid hemkomsten till Stockholm skulle skiljas åt, var vi alla överens om att vi haft jättetrevligt. Det enda som var tråkigt var att vi från början var 16 personer som skulle åkt, men Tord fick så svår ischias att han var tvungen att stanna hemma.

Tack medresenärer för en mycket fin resa.

VIOLA LANDEWALL
STHLMSFÖRENINGEN

Viru, ett mycket lyxigt och mysigt hotell

En tjej, som levande reklampelare med en mössa utformad som ett ölglas på roten

Medlemsmöte med skatteplanering som tema

– Text & bild: Gunnar Schneider –

Susanna Roos och Tony Johles från Folksam i samspråk med Viola och Birgit

Torsdagen den 18 september hade vi i Stockholms Läns laryngförening vårt första medlemsmöte av fem inför hösten.

Dagens tema var skatteplanering på åldern höst. Som föreläsare kom Susanna Roos och Tony Johles från Folksam.

De berättade om hur man kunde planera för att de efterlevande skulle få så mycket pengar kvar som möjligt. Det blev en riktig väckarklocka till att se över alla de värdepapper som ligger i bankfack eller i någon skokartong där hemma.

Det är givetvis svårt att känslomässigt byta fonder eller aktier till

en kapitalförsäkring men enligt dem så var det lönsamt eftersom det är en viss skattbefrielse på dessa.

Lite förvirrad blev man nog

Som exempel: Får se hur var det nu? Satte man in 120.000:- i en kapitalförsäkring så kunde man bespara de efterlevande skatt med 17.000:- eller var det så att om man bytte alla fonder och aktier och satte in dem i en K-föräkring så slapp de efterlevande ta upp denna till beskattning. Ja, så var det nog. Äh, jag blandar nog ihop alla olika exempel som togs fram under den timme som de fick hålla på innan vårt "medlemsmöte" började. Men det var lärorikt.

Traditioner går inte att bryta

Soppa, lotterier och 35-års jubileum På kvällens meny stod det champinjonsoppa, painrich och Längtan, samt kaffe med dopp. Det är inte bara för att göra Viola och Majken glada som jag måste påpeka att soppan var i godaste laget för min rondör. Som alltid är vår trevliga samvaro med lotterier och finfina vinster (den här gången med vin, choklad och trisslotter) alltid "uppskattat". (Fast det var just det vi inte skulle bli). Likaså sången och spexen som den ständigt glada Rune Moh-

Majken Kauppi, Ingegerd Bengtsberg och Britt-Marie Eriksson slevlar i sig av den mycket goda champinjonsoppan

lin spontant levererar. Han fick till och med Birgit Blange att sjunga duett med honom. Hon hade en underbar röst som hon använder alldeles för sällan i vår samvaro. Men det skall vi nog ändra på.

Föreningen firar 35 år

Till sist kom vi in på att vi faktiskt firar 35-år i år som förening. Många fina förslag till underhållning kom fram. Inför detta kommer vi naturligtvis att satsa lite extra just den kvällen den 23 oktober. Vi har alltid våra möte på kvällstid. Men den 6 november skall vi göra ett försök med att ha ett extra medlemsmöte på dagen så får vi se hur det utfaller. Temat hoppas vi kommer att vara nya tandvårdsreformen.

Några nöjda medlemmar låter sig väl smaka

Susanna Roos samtalar med skofriske Rune Mohlin (ovan)

T.v. Harriet Verweij, Karen Poulsen och Leikny Johansson Mohlin har försett sig med soppa.

Våra övriga aktiviteter under hösten

I övrigt under hösten har vi redan nu fått ett välkommet bidrag av fonden till våra Tal- och svälj-dagar som vi håller tillsammans med personal på KS. Dessa dagar går av stapeln den 17-18 oktober på Nynäsgråden. Vår cirkel under hösten, med ledning av Birgit Blange, har redan startat och håller på i tio veckor. Ämnet är svensk grammatik.

Redan nu är tre spännande studiebesök inplanerade dit många också har anmält sitt intresse.

Ja, visst ja! Jag får inte glömma bort att se över mina pensionsförsäkringar. Jag vill faktiskt inte att mina hårt inarbetade och sparade pengar skall gå till både vanlig skatt och sen också arvsskatt när jag en gång trillar av pinn.

Inte för att jag har någon som helst avsikt ännu men man kan aldrig vara säker.

VARMA HÄLSNINGAR TILL ALLA
VÅRA VÄNNER UTI I LANDET
GENOM GUNNAR SCHNEIDER

Majken försöker sig på att sälja några lotter till Eva och Maj-Britt

Birgit "Flitiga Myran" Blange går runt och samlar in namn till våra studiebesök

Här har Britt-Marie vunnit högsta vinsten i lotteriet och får en kram på köpet

Till minne av Boo Zandrén

Sydöstra laryngföreningen har återigen mist en uppskattad medlem. Boo var fram till år 2000 vice ordförande i föreningen. Men när flyttlasset gick till Malmö var det inte lätt att ha det uppdraget kvar. Men han blev kvar som revisor. Boo var drivkraften till att starta samtalsgrupper tillsammans med personalen på Ryhovs sjukhus.

Första kontakten togs när föreningen tillsammans med US i Linköping och Ryhov arrangerade en rehabiliteringsträff på Scandic Hotell i Jönköping. Boo var också föreningens representant i Laryngfondens styrelse.

SYDÖSTRA LARYNGFÖRENINGEN
GENOM KJELL ANDERSSON

Uppmaning till er ute i föreningarna

Detta nummer av Lary, som du nu håller i din hand, är som du märker mycket förse-
nat.

När stoppdagen för materia-
let kom och vi i redaktionen
gick igenom vad vi fått in
från er i föreningarna fick vi inte
bara hicka utan också lite panik.
Fyra "bidrag" varav tre handlade om
Eslöv och ett från Norge.

Vad skulle vi göra?

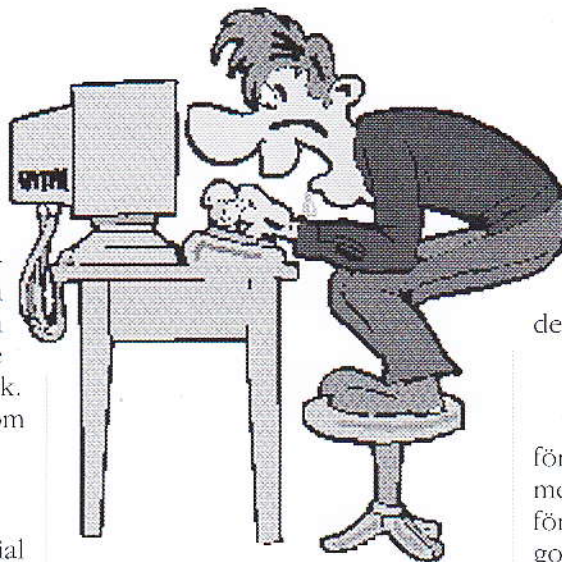
Dagarna gick, inget mer material
kom in. Paniken ökade i takt med
dagarna som försvann. Vi suckade
tungt och bestämde. Det får bli ett
dubbelnummer i år igen.

Så kom det då äntligen en arti-
kel från Halland med massor av bil-
der. Härligt! (Se sid 8-10). Men det
skulle ändå inte räcka, det förstod
vi.

Stockholmsföreningen hann att
åka till Tallin i fyra dagar. Okey,
ännu en artikel. Men, men!

Så hade vi medlemsmöte, också
det i Stockholm, okej vi gör nått av
det också.

Det låter hemskt, med det sorg-
liga som hade hänt var att Bo Zan-
drén och Erik Hermansson hade gått
bort gjorde att vi bestämde oss för
att på något sätt försöka få till en tid-
ning, vi kunde inte vänta till i
december med detta.

Alla måste hjälpa till

Som ni säkert alla förstår så är det
här riktat till er alla ute i förening-
arna. Vill vi ha en tidning så måste
vi alla hjälpas åt. Eller är det så illa
att det inte händer någonting hos er
ute i föreningarna? Jag tror inte på
det, faktiskt!

Jag vet att det är mycket svårt att
få folk att skriva, det är samma sak
i min förening. Frågar man så får
man till svar "Jag kan inte skriva".

Varje människa har sitt sätt att
skriva på. Är det för mycket osvens-
ska eller grammatiska fel så rättar vi
till det. Vi skickar ett redigerat kor-
rektur till dig som du får ha syn-
punkter på så att vi inte har miss-
uppfattat det du vill ha sagt.

Stockholm och Halland

Jag känner att hela tidningen blir
så Stockholmskt och Halländskt
inriktad och det är inte så vi vill
ha den. Det borde vara viktigt
att även ni i andra föreningar
talar om vad ni gör och even-
tuellet varför, och hur kul ni har
det i er förening.

Till föreningsordförandena

Nu riktar jag mig till er som är ord-
förande i föreningarna. Tjata på era
medlemmar. Piska dem, "men inte
för hårt bara". Gör vad ni vill, gråt,
gorma, skäll, be eller skriv själv. *Det
är bara så att ni måste hjälpa till.*

Och föresten, vi i de andra före-
ningarna är väldigt intresserade av
att få veta vad ni gör i er förening.

Nu har vi fått till en tidning, den
som du just nu läser. Och som utfyll-
nad fick jag slänga in ett gammalt
kåseri som jag skrev för många år
sedan och som hände ännu längre
bort i tiden. Den handlar inte om
cancer eller föreningslivet. Men, vad
gör man inte för att ni medlemmar
skall få en Lary i er brevlåda.

Så, nu är jag färdig med min
bedjan, nu kommer ni inte undan
med att skicka in era bidrag.

GUNNAR,
EN MYCKET PRESSAD
REDAKTIONSLEDAMOT.

I förra numret av Lary föll en av våra
förtroendevalda bort ur styrelselis-
tan. En av de "tyngsta" namnen.
Nämligen ordinarie ledamoten

Sten-Ove Pettersson

Vi vill härmed be Sten-Ove om
ursäkt. Som plåster sätter vi in en
liten bild på honom.

Kansliets öppettider

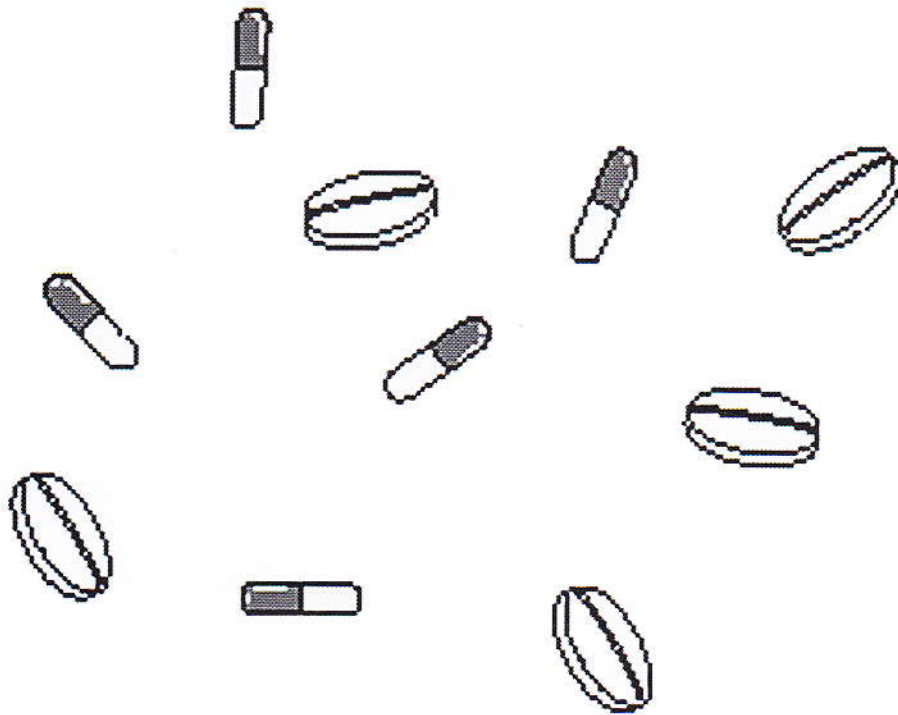
Förbundet håller öppet
måndagar-torsdagar 09.00-15.00
fredagar september-april 09.00-12.00
Lunch mellan 12.00-13.00
Fredagar under maj-augusti
är kansliet stängt.

Slarv med överblivna läkemedel

– Projektledare Cecilia Ehrenborg –

kan skada miljön

De flesta känner till att överblivna läkemedel ska lämnas in på apoteket, men det är långt ifrån alla som verkligen gör det. Det händer ofta att överblivna piller slängs i soporna eller hälls ut i avloppet och orsakar onödig skada på miljön och på vår hälsa.

Nästan två av tre personer slarvar med att lämna in sina överblivna läkemedel på apoteket, visar en SIFO-undersökning. Det är överraskande med tanke på att de flesta av oss, nästan nio av tio, känner till att överblivna läkemedel inte får kastas i soporna eller spolas ner i toaletten.

Kan skada miljön

– Många tänker nog inte på att överblivna läkemedel kan skada miljön om de inte tas om hand på rätt sätt. Problemet med läkemedelsrester som hamnar i avloppet är att de kan

innehålla miljöskadliga ämnen som passerar rakt igenom reningsverken och ut i mark och vattendrag, säger Cecilia Ehrenborg som leder Stiftelsen Håll Sverige Rents kampanj "Överblivna läkemedel sökes!".

Antibiotika och hormoner är särskilt farliga

Hur stor skada de gör känner vi inte till i dagsläget, men att de skadar miljön vet vi. Det gäller särskilt läkemedel som innehåller antibiotika och hormoner. Forskning har visat att antibiotika kan påverka mikroorganismerna i reningsverken och göra bakterier resistenta mot antibiotika. I mitten av 1990-talet presenterade engelska forskare även bevis för att hormoner kan påverka djurlivet när de hittade tvåkönade fiskar nedströms kommunala reningsverk.

Läkemedelsrester i naturen

Rester efter läkemedel har hittats i floder, dricksvatten och reningsverk i Europa. Det rör sig om bland annat antibiotika, smärtstillande och anti-septiska medel samt blodfettssän-

kande medel som till och med har hittats på flera hundra meters djup i Nordsjön.

– Vi vet inte hur stora mängder överblivna läkemedel som hamnar i naturen istället för att förbrännas, men det rör sig troligtvis om mycket större mängder än de cirka tusen ton läkemedel, inklusive förpackningar, som faktiskt återlämnas till apoteken varje år, säger Cecilia Ehrenborg.

Förbränning av läkemedel

De överblivna läkemedlen fraktas till fyra förbränningsanläggningar runt om i Sverige där de förbränns vid så höga temperaturer att dess beståndsdelar faller sönder. Svenska förbränningsugnar är kontrollerade och har bra rökgasrening. Resterna från rökgasreningen och askan har låg giftighet och läggs på godkända soptippar.

Kampanj ska minska slarv

Kampanjen "Överblivna läkemedel sökes!" genomförs i samarbete med Läkemedelsindustriföreningen, Apoteket, läkemedelsgrossisterna Kronans Droghandel och Tamro samt Landstings- förbundet.

– Med kampanjen vill vi uppmärksamma varför det är så viktigt att överblivna läkemedel tas om hand på rätt sätt, säger Cecilia Ehrenborg. Om de slängs i soporna eller spolas ner i toaletten kan de skada miljön helt i onödan och utan att ha gjort någon som helst nytta för människan. De riskerar även att hamna i fel händer, hos till exempel barn och missbrukare.

Läckaget av överblivna läkemedel ut i naturen är ett miljöproblem som är enkelt att åtgärda, men då måste alla hjälpa till. Och allt du behöver göra är att lämna in överblivna läkemedel på apoteket! ■

En dag på skridskobanan

– Text: Gunnar Schneider –

Stadshagens Idrottsplats var säkert den mest välskötta och mest välbesökta i hela Stockholm åren 1940-1960.

Föreståndaren Acke Eriksson var den skickligaste ismakaren på den tiden. Man vaknade många nätter, även om det var plussgrader, och dom spolade för fullt, slangen åkte som en orm över banan, den bara låg där och slingrade sig över hela plan, någon vaktmästare syntes inte till. På bara några dagar var det fullt möjligt att skruva på sig halvrören och försöka åka, men det var nu så med dessa att efter två skär så hängde dom efter i den rem man försökte spänna dom med.

Farsan sattes på många hårda prov, men efter 10 försök så satt dom äntligen fast, då var klockan halv nio, och dom stängde kl nio, så nu var det bråttom att hinna åka en halv timme. Farsan suckade och gick hem, för ta av grickorna gick väl om dom nu satt kvar så länge.

Ja jäklar vad det gick, man sprang ett par snabba, mest på in eller utsidan, men undan gick det, flera meter i taget innan man åkte kana på baken, upp igen, man fick inte vara sämre än dom andra, nya spring och så pang. På den halvtimme som återstod så stod man upp

ca 7 min. resten satt, låg och stappade man sig fram.

Det gällde ju att försöka hinna ifatt nån tjej som man kunde trycka upp i snövalLEN och mula med lite snö, för tjejer var inget att ha, dom åkte bara i vägen utom när man fick frizon när man lekte tjejsyrta, på den tiden.

Jaha, så var klockan nio, nån djävel släckte lyset, kolmörkt, nu skulle man bara få av grickorna. Remmen som man spände över ankeln var totalt infrost, minst 2 cm is, fullständigt hopplöst att spänna upp, det var väl bara att börja skruva upp skruven på undersidan av skridskon. Av med vanten, ner i högra byxfickan, tom, på med vanten, av med vänstra och ner i byxfickan tom. Visst ja farsan, den fryslorten, stoppade nyckeln i jackfickan när han gick. Av med den högra, ner i jackfickan tom, en ficka kvar typiskt att det alltid ska vara den sista, av med vanten och ner i fickan...

Där stog man, det tog en och en halvtimme att få dom att sitta fast och nu fan också. KOMPISARNA hade gått för länge sen och mörkt var det som i kolkällaren hemma i huset. Det var bara att börja stappla hem med grickorna på.

Men kunde man inte åka på dom, så inte var det lättare att gå, isen var spolad nästan ända fram till grindarna så dit gick väl an, men sen över vändplan och uppför trapporna oj, oj. Man kröp mesta delen hem, och så in och försöka förklara för farsan att nyckeln var borta, han var grinig en stund men morsan tyckte synd om mig, sitta där med grillorna utan att kunna gå, och kanske behöva sova med dem på och då samtidigt med byxorna dom tajta jeansen gick knappast att dra över ett halvrör. Till slut så fick väl farsan fram en skiftnyckel och började skruva.

Morgonen efter en lördag, var man uppe kl 7 och tjatade på farsan att han måste skaffa en ny nyckel. Kl 9 kroknade han så det var bara att knalla ner till sportaffären nedanför backen i början på Flemminggatan.

– Ni skulle sett minen på killarna när man kom utglidande på nyinköpta visserligen begagnade, men riktiga rör, skålslipade med röd-gula snören och hög plös och hälseneskydd "ett par Jofa ishockey-Pro-team"

"På kvällen var jag tvungen att stanna till vid den lösa stenen där vid trappan för att känna om nyckeln låg kvar".

■
GUNNAR SCHNEIDER
CA 8 ÅR GAMMAL

Ett stort tack till Fonden

Under fem dagar hade vi nöjet att delta vid den femte pan-europeiska röstkonferensen (PEVoC) i Graz i Österrike 28-31/8 2003.

Tillsammans med deltagare från 34 länder fick vi höra ledande forskare från världens alla hörn presentera de senaste forskningsrönen inom röst- och laryngektomiområdet.

Som exempel på intressanta föreläsningar inom laryngektomiområdet kan nämnas norskan Ida Elstads information om en hemsida på internet för laryngektomerade. Sidan, som Ekelund Resource Centre i Bergen har bildat, kallas New

Tune. Syftet med hemsidan är att skapa ett nätverk för laryngektomerade så de kan utbyta erfarenheter, söka information och skapa en bättre livskvalitet. Ida Elstad betonar vikten av lokala kontaktpersoner och återkommande träning i datoranvändning för nätverksdeltagarna. Mer information om nätverket finns på norska laryngförbundets hemsida.

Intressant var också de försök som för närvarande pågår i Holland att skapa en ljudproducerande röstventil där ljudbildningen sker i själva ventilen i stället för i PE-segmentet. Målet är att röstproduktionen ska underlättas och att skillna-

den mellan manliga och kvinnliga röster ska kunna accentueras genom att det vibrerande segmentet i ventilen kan ha olika tjocklek och därigenom ge olika frekvens och modulationsmöjligheter.

Den femte PEVoC-konferensen var välordnad och bjöd förutom digra dagsprogram på trevliga kvällsaktiviteter, bl a en musiksoaré med studenter från stadens musikhögskola.

Årets kulturhuvudstad Graz visade sig från sin bästa sida. Vi tackar Laryngfonden som möjliggjorde vårt deltagande i konferensen. ■
LOGOPEDERNA INGRID BERGLUND, MARIA GUSTAVSSON OCH ANNA NILSSON

SVENSKA LARYNGFÖRBUNDET

läns och regionalföreningar

med kontaktpersoner

Laryngföreningen Dalarna

PER TESTAD

Kung Magnigatan 19, 791 51 Falun
Tel: 023-267 17

Laryngföreningen Gävleborg

SIV BAGLIEN

Oxtorget 1 B, 2 tr.
826 32 Söderhamn
Tel & Fax: 0270-164 59
Mobil: 070-548 60 39

Norra Sveriges Laryngförening Umeå

BO PERSSON

Övre Hantverksgatan 20A
831 86 Östersund
Tel: 063-12 30 41
Mobil: 070-512 51 96
E-post: bo.persson.laryng@telia.com

Hallands Laryngförening

PER-OLOF JOSEFSSON

Bokgatan 6, 310 41 Gullbrandstorp
Tel: 035-536 78

Stockholms Läns Laryngförening

GUNNAR SCHNEIDER

Henriksdalsringen 45, 131 32 Nacka
Tel&Fax: 08-615 03 24
E-post: schneider@chello.se

Sydöstra Laryngföreningen

KJELL ANDERSSON

Rättarvägen 4, 612 31 Finspång
Tel & Fax: 0122-155 47
E-post: kjell.sven-olof@telia.com

Södra Sveriges Laryngförening

LENNART JOHANSSON

Per Albin Hanssons väg 56 B,
214 63 Malmö
Tel: 040-96 23 40

Laryngföreningen Göteborg

Box 12053, 402 41 Göteborg

GÖSTA JORHEDE

Tiokampsgången 2
418 39 Göteborg
Tel & Fax: 031-56 35 41

Uppsala Laryngförening

STIG JOHANSSON

Tunagatan 37 D, 753 37 Uppsala
Tel: 018-25 28 63

Västmanlands Laryngförening

KAARLO VUOLLE

Lerkärilsgatan 10, 732 51 Västerås
Tel&Fax: 021-41 74 76

Laryngföreningen i Örebro och Värmlands Län

STEN-OVE PETERSSON

Styrbordsgatan 12, 652 27 Karlstad
Tel: 054-250 30 34

KAPITEX

KAPITEX®

Scandinavien
Specialisten på Laryngectomierades och
Tracheostomerades andningsvägar

Laryngectomikanyler

- Tillverkas av "medical grade" silikon.
- Kanylen är mjuk, men ger ett gott stöd åt stoma och trachea.
- Mjukt avrundade kanter – behaglig att föra in – erbjuder stor säkerhet.
- Kapitex Laryngectomikanyler kan fenestreras för att användas tillsammans med röstprotes.
- Laryngectomikanylen kan erhållas i ett stort antal dimensioner och längder.
- Levereras i separart hygienisk förpackning med fixeringsband.
- Autoklaverbar. CE-märkt

Kanyle- längde	ID 8 mm	YD 10,5 mm	ID 10,5 mm	YD 12,5 mm	ID 12,0 mm	YD 14,5 mm	ID 14 mm	YD 16,5 mm
20 mm	TR VNT 0820		TR VNT 1020		TR VNT 1220		TR VNT 1420	
30 mm	TR VNT 0830		TR VNT 1030		TR VNT 1230		TR VNT 1430	
40 mm	TR VNT 0840		TR VNT 1040		TR VNT 1240		TR VNT 1440	
50 mm	TR VNT 0850		TR VNT 1050		TR TNT 1250		TR VNT 1450	
60 mm	TR VNT 0860		TR VNT 1060		TR VNT 1260		TR VNT 1460	

Från oktober 2003 kan den ovan beskrivne produkten erhållas med *Trachi-Naze+Plus* filter

Önskar Ni ytterligare information, ring eller skriv till logoped Lena Lageson.
Kapitex Scandinavien, Karlsrovägen 39, 302 35 Halmstad, Tel./Fax: 035 / 10 46 49

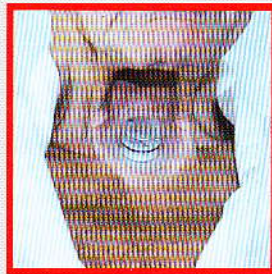
E-Mail: lena.lageson@telia.com

www.kapitex.com

Provox® XtraBase™

En ny milstolpe i utvecklingen av HME-plåster

Provox XtraBase är ett unikt, konvext självhäftande HME-plåster för användning efter total laryngektomi. Det har utformats speciellt för att tillgodose behoven vid djupa och/eller oregelbundna stomar.

Provox XtraBase är en vidareutveckling av Provox FlexiDerm.

- Den konvexa formen ger en tätare kontakt vid stomakanten.
- Det centrala området är större vilket ger en bättre lufttät förslutning mot stomat.
- Vanligt HME-plåster tenderar att bukta utåt vid handsfree-tal vilket gör att det lätt kan lossna. Det centrala området på Provox XtraBase är konvext och något stelare vilket motverkar utbuktning och därmed att det lossnar. Detta ökar vidhäftningstiden.

Vilka fördelar kan man förvänta sig då man använder Provox XtraBase jämfört med andra HME-plåster?

- Längre vidhäftningstid vid handsfree-tal
- Optimal passform vid djupt stoma.